CYNGOR CYMUNED PISTYLL
COFNODION CYFARFOD MISOL

DYDDIAD	**Nos Fawrth – 14eg o Fawrth, 2023**
AMSER	**7 y.h.**
LLEOLIAD	**Tabor, Llithfaen**
CADEIRYDD	**Sianelen Pleming**

1.	**CROESO**
	Croesawodd y Cadeirydd Sianelen Pleming **(SP)** bawb i'r cyfarfod. Diolchodd i LJ am baratoi ystafell yn Nhabor i bwrpas cynnal y cyfarfod. **YN BRESENNOL HENO ROEDD:** Sara Williams **(SW);** Gethin Jones **(GJ)**; Lisbeth James **(LJ)**; Lois Fychan **(LF)**; Griffith John Leslie Jones **(GJLJ);** Cyng. Jina Gwyrfai **(JG)** a'r clerc Gillian Thomas **(GT).**
2.	**YMDDIHEURIADAU**
	DERBYNIWYD YMDDIHEURIADAU GAN: William Jones **(WJ);** Olwen Roberts **(OR);** Ynyr Ellis **(YE);** Emlyn Williams **(EW).**
3.	**COFNODION CYFARFOD CHWEFROR 2023**
	a) **CYFLWYNO A MABWYSIADU** Cynigwyd y cofnodion yn gywir gan LJ gyda GJLJ yn eilio a phawb yn cytuno. **b)** **MATERION YN CODI** i. Cafwyd y Materion canlynol eu hail hadrodd I Briffyrdd Dwyfor ar y 15/02/23: **TYLLAU AR Y FFORDD** • Ger Tŷ Alpha Llithfaen • Ger Tŷ mawr, Lôn Groes, Pistyll • Ger Mynydd Heulog **DDIFFYGION GYDA THRAENIAU** Traeniau o Dynn Parc i Gors Lwyd Llithfaen angen eu hagor, llawn cerrig. **TIPIO ANGHYFREITHLON** Bath wedi cael ei daflu i ffoes ar Lon Isaf sy'n mynd o Lithfaen i Bentre-uchaf. Adroddodd y Clerc bod OR wedi cysylltu yn adrodd bod y bath bellach wedi cael ei godi a'i symud gan Swyddogion y Cyngor Sir ond bod gwydr wedi ei adael ac yn berig, roedd y clerc wedi adrodd am hyn i Briffyrdd Dwyfor. **c)** **PARCIO PERYGLUS** Nid oedd ymateb wedi ei dderbyn i ohebiaeth y Cyngor Cymuned yn gofyn i Mr Jones barchu iechyd a diogelwch y trigolion a pharcio mewn safle mwy diogel fis diwethaf. Nid oedd y clerc wedi derbyn gohebiaeth byth. Y clerc i ofyn am argymhellion y Cyngor Sir. **d)** **CWYN I GOMISIYNYDD Y GYMRAEG** Roedd JG wedi adrodd am ddiffyg hyfforddiant Cymraeg gan Un Llais Cymru a Chymorth Cynllunio Cymru i'r Comisiynydd, adroddodd am ohebiaeth oedd wedi ei dderbyn yn adrodd:

Eu bod o'r farn nad oes modd cynnal ymchwiliad statudol i'ch cwyn dan adran 71 Mesur y Gymraeg.

Cysylltodd eu swyddogion â Gweinidogion Cymru i ofyn am fwy o wybodaeth am y mater ac i ofyn a oedden nhw'n gyfrifol am y cyrsiau. Fe esboniodd Gweinidogion Cymru nad nhw oedd yn gyfrifol am y mater ac fe ddarparwyd y sefydliad y wybodaeth ganlynol:

• Nid yw Un Llais Cymru na Chymorth Cynllunio Cymru yn gweithredu ar eu rhan pan maent yn cynnig cyrsiau i gynghorau.

• Mae Gweinidogion Cymru wedi nodi eu bod yn ariannu i ddau sefydliad yn rhannol, a bod y swm yma yn llai na thraean o'i hincwm.

• Fe esboniodd Gweinidogion Cymru eu bod yn ariannu Un Llais Cymru i ddarparu bwrsariaethau hyfforddi h.y. cyllid i gymell hyfforddiant i gynghorau cymuned hynny drwy ddarparu cymorthdaliadau mewn achosion penodol. Mae'r bwrsariaethau hyfforddi hyn wedi'u targedu at: - Cyrsiau'n ymwneud â rheolaeth ariannol a llywodraeth - Hyfforddiant cod ymddygiad - Hyfforddiant cyffredinol i gynghorau bach

• Fe esboniodd Gweinidogion Cymru bod telerau ac amodau'r grant sy'n cefnogi bwrsariaethau yn cynnwys gofyniad: "... Pan fo'r Dibenion yn cynnwys neu'n ymwneud â darparu gwasanaethau yng Nghymru, rhaid eu darparu yn Gymraeg a Saesneg oni bai y byddai'n afresymol neu'n anghymesur i wneud hynny. Rhaid eu darparu yn y fath fodd ag i beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg, yn unol â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011."

• Mae Gweinidogion Cymru yn darparu grant craidd i Gymorth Cynllunio Cymru, fodd bynnag, mae'r digwyddiadau hyfforddi y mae Cymorth Cynllunio Cymru yn eu cynnal ar y cyd gydag Un Llais Cymru y tu hwnt i'r gweithgareddau a gytunwyd arnynt yn y llythyr cynnig grant.

Gan nad yw Unllais Cymru na Chymorth Cynllunio Cymru yn darparu'r hyfforddiant ar ran Gweinidogion Cymru, nid yw'r gŵyn yma yn creu amheuaeth o fethiant i gydymffurfio gyda safonau'r Gymraeg. Dan adran 103 Mesur y Gymraeg, mae gan y Cyngor hawl i wneud cais i Dribiwnlys y Gymraeg i adolygu ei phenderfyniad.

Er nad oes modd iddi ddelio gyda'r mater yma drwy'r broses gwyno, mae wedi gofyn i'w swyddogion i edrych ar statws Unllais Cymru ymhellach a gofyn iddynt ystyried a oes modd cymryd camau mewn dulliau eraill y tu hwnt i'r broses gwynion.

Cynigiodd SP bod y Cyngor yn gwneud cais am ddiweddariad gan y Swyddogion – JG i weithredu
Y clerc i lythyru a Chynghorau Cymuned eraill gan rannu llythyr y comisiynydd yn gofyn am gefnogaeth

e) **<u>Y LLAIN TIR TRWY'R PENTREF (CEIR YN PARCIO A'I DROI YN FWD)</u>**
SP cynnig trafod y mater ger bron Cyfarfod y Pentrefwyr 27 Mawrth, 7.30 yn Festri Capel Llithfaen
Trafodwyd posibilrwydd i'w droi yn wyrdd a'i harddu yn hytrach nac ei droi'n yn darmac, bydd y cynnig yn cael ei roi ger bron y pentrefwyr.

f) **<u>CYNNIG GAN GETHIN JONES I GEISIO NEWID RHEOLAU TAI TEG</u>**
Roedd JG wedi anfon llythyr gyda'r cynnig gan GJ at bob Cyngor Cymuned yn Nwyfor (ond ddim cynghorau tref) yn esbonio pryderon y Cyngor am drafferthion gaiff pobl ifanc yn lleol i gael caniatâd cynllunio i adeiladu ac aros yn eu cynefin. Gyda chais iddynt drafod y cynnig yn eu cyfarfod nesaf ac anfon e-bost i gefnogi'r cynnig os dyna'r penderfyniad.
Wedi derbyn ymateb gan dri hyd yn hyn, bydd GJ yn adrodd ymhellach fis nesaf.

	g) **<u>GJ – TWYLL TRETH CYNGOR</u>** Adroddodd y clerc ei bod wedi cyfeirio'r gwyn i Adran Treth y Cyngor ac adran Etholiadau - derbyniwyd gohebiaeth gan yr Adran Etholiadau yn esbonio nad oedd ganddynt unrhyw bwerau i ddelio gyda'r mater. Mae'r mater nawr yn nwylo'r Pennaeth Cyllid. Ni dderbyniwyd gohebiaeth ganddo hyd yn hyn. Clerc i ofyn am ddiweddariad
4.	**DATGAN DIDDORDEB**
	Dim wedi ei ddatgan
5.	**ASEDAU'R CYNGOR**
	Popeth mewn cyflwr da.
6.	**CEISIADAU CYNLLUNIO**
	Dim i'w drafod ar y noson
7.	**TENDRO TORRI GWAIR MYNWENT PISTYLL**
	Derbyniwyd dyfynbris gan Danny's Gardening Services a Rhys Jones. Cynigiodd GJ ac eiliodd GJLJ dderbyn dyfynbris Dannys's Gardening services. Y clerc i'w hysbysebu a gofyn iddo baratoi am y toriad cyntaf yn fuan.
8.	**CYFYNGIADAU PARCIO ARFAETHEDIG SIOP Y GROES**
	Adroddodd y clerc bod siawns i'r trigolion ymateb i'r llythyr gan y Cyngor Sir yn adrodd bwriad i leoli Cyfyngiadau Parcio hyd at y 29ain o Fawrth 2023 Ni ddebryniwyd unrhyw sylwadau
9.	**Y GANOLFAN**
	Adroddodd SP bod cynllun buses wedi ei ddarparu a bod holiadur ar Survey Monkey ac yn y Siop ar gyfer y trigolion.
10.	**PWYNTIAU GWEFRU I GERBYDAU TRYDAN**
	Adroddodd y clerc ei bod wedi derbyn gohebiaeth gan Reolwr Gwasanaeth Parcio a Gwaith Stryd, Cyngor Gwynedd yn adrodd bod Llywodraeth Cymru yn awyddus i gryfhau'r rhwydwaith a chynyddu nifer o bwyntiau gwefru drwy'r Wlad. Bydd posib derbyn cyfraniad ariannol (hyd at 60% o'r costau) gan y Llywodraeth ar gyfer cynyddu'r nifer o bwyntiau gwefru a osodir ledled y Wlad. Gofynnodd a fydd hyn o ddiddordeb ar gyfer y Ganolfan yn Llithfaen. Cytunodd yr aelodau nid oedd diddordeb yn bresennol.

11.	**MAES PARCIO, NANT**
	Derbyniwyd gohebiaeth gan Gyfreithiwr ar ran y Gofrestrfa Tir ynghyd a chynllun a chopi o Drosglwyddiad dyddiedig 2 Chwefror 1938. Esboniodd nad yw'r Gofrestrfa Tir yn fodlon i gofrestru'r Cygnor fel perchnogion rhan o'r tiroedd oedd wedi ei lliwio ar y cynllun. Yn dilyn trafodaeth cytunwyd wneud ymholiad am ran o dir ychwanegol. Y clerc i weithredu
12.	**CEISIADAU AM NAWDD**
	Derbyniwyd ceisiadau ychwanegol i'w penderfynu gan: <u>Côr Cantorion Llyn</u> – Ni dderbyniwyd cynnig i'w cefnogi eleni <u>Côr Meibion Carnguwch</u>- Cynigiodd LJ eu cefnogi, eiliodd GJLJ a chytunodd pawb swm o £150.00 <u>Gŵyl Ifan</u> - Cynigiodd GJLJ eu cefnogi, eiliodd GJ a chytunodd pawb swm o £700.00 <u>Yswiriant Cae Chwarae</u> - Cynigiodd GJ eu cefnogi, eiliodd LF a chytunodd pawb swm o £850.00
13.	**MATERION LLEOL**
	a) <u>CARREG FILLTIR GWERINDU LLITHFAEN</u> Adroddodd GJLJ bod y tŷ bellach wedi ei werthu ar wefan Saesneg am bris rhad, gofynnodd yr aelodau iddo gadw llygaid ar y garreg filltir. **b) <u>GJ – DIFFIBLWR AR GYFER PISTYLL</u>** Roedd GJ wedi trafod a chymydog oedd yn hapus mewn egwyddor i leoli unrhyw ddiffiblwr ar ei du. Gofynnodd a bydd y Cyngor yn cytuno i dalu am y trydan. Cytunodd yr aelodau ni fydd lleoli ar dy annedd yn ddewis doeth. Cytunwyd i ofyn am argymhellion y feddygfa, ai drafod mewn cyfarfod neilltuol. c) **<u>SP - PRYDERON AM Y GEIRF GWYLLT Y NANT</u>** Adroddodd SP am adroddiad oedd wedi ei wneud gan Ymddiriedolaeth y Nant ac ANHE yn ddiweddar parthed y geifr gwyllt a rhannodd bryderon am eu dyfodol. Cytunodd yr aelodau wneud ymholiadau gyda AHNE am gynnwys yr adroddiad a gofyn beth fydd y camau nesaf a phwy fydd yn gweud unrhyw benderfyniad. Y clerc i weithredu.
14.	**GOHEBIAETH**
	a) <u>NEWYDDLEN MAWRTH GWASANAETH GWYBODAETH I DEULUOEDD</u> Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau i'w gweithredu **b) <u>CYFRIFIAD DIFFIBRILWYR MYNEDIAD CYHOEDDUS UN LLAIS CYMRU 2023</u>** Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau i'w gweithredu **c) <u>DIWEDDARIAD GAN BWYLLGOR GWASANAETHAU AMBIWLANS BRYS AR Y GWASANAETH ADALW A THROSGLWYDDO MEDDYGOL BRYS (GATMB)</u>** Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau i'w gweithredu **d) <u>PWYNTIAU GWEFRU I GERBYDAU TRYDAN</u>** Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau i'w gweithredu **e) <u>LLYTHYR YN DIOLCH GAN GLWB FFERMWYR IEUAINC GODRE'R EIFL</u>** Derbyniwyd fel gwybodaeth

f) **CRONFA TREFTADAETH 2033 - STRATEGAETH AR GYFER DENG MLYNEDD NESAF CRONFA TREFTADAETH Y LOTERI GENEDLAETHOL**
Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau i'w gweithredu

g) **RHAGLEN WAITH MIS MAWRTH – PRIFFYRDD DWYFOR**
Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau i'w gweithredu

h) **ADRODDIAD BLYNYDDOL PANEL ANNIBYNNOL CYMRU AR GYDNABYDDIAETH ARIANNOL**
Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau i'w gweithredu

i) **BWLETIN NEWYDDION UN LLAIS CYMRU**
Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau i'w gweithredu

j) **CLERC CYNGOR CYMUNED LLANENGAN – CAIS AM WYBODAETH PARTHED POLISI IAITH Y CYNGOR**
Bydd Polisi Iaith y Cyngor yn cael ei drafod fis Mai

15. CYLLID

a) **CYSONIAD A RHAGAMCANION 2022/23**

+	**CYFRIF CYFREDOL MAWRTH 2022**		£7,089.26
+	**CYFRIF CADW MAWRTH 2022**		£2,661.01
-	**LLAI SIECIAU HEB YMDDANGOS YN Y BANC**		£200.00
+	**GWARGED 2022 / 2023**		£4,435.22
=	**CRONFA'R CYNGOR**	=	**£13,985.49**

I GYTUNO A DATGANIADAU'R BANC

CYFRIF CYFREDOL	**28/02/2023**		£12,290.74
CYFRIF CADW	**06/02/2023**	+	£2,664.80
		=	**£14,955.54**

LLAI TALIADAU HEB EU CYFLWYNO YN Y BANC

-			
-	Clwb Ffermwyr |Ifanc	**201270**	£200.00
-	Ambiwlans Awyr Cymru	**201266**	£500.00
		=	**£700.00**

LLAI SIECIAU I'W CYMERADWYO

-	G. Thomas	**201271**	£270.05
		=	**£270.05**

	SYDD YN CYTUNO GYDA CHRONFA'R CYNGOR	=	**£13,985.49**
-	**LLAI BALANS CRONFA'R DIFFIBLWR**	-	**£251.91**
=	**CYFANSWM CYWIR Y CYFRIFON FELLY**	=	**£13,733.58**

16.	**CYFARFOD NESAF Y CYNGOR**
	11 o Ebrill yn Nhabor, Llithfaen am 7